

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย เรื่องยุทธศาสตร์การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 โดยแบ่งเป็น จุดมุ่งหมายของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะครั้งต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2
2. เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอน ตำแหน่งละ 1 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 จำนวน 151 โรงเรียน 453 คน
2. การสุ่มตัวอย่าง เมื่อได้จำนวนประชากร ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสุ่มของ เคจซีและมอร์แกน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 210 คน และสุ่มตัวอย่างแบบง่ายด้วยการจับฉลาก โดยกำหนดตามสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ คือ แบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ เป็นลักษณะคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)
ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านการจัดองค์กรนิเทศภายในโรงเรียน ด้านกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านงานนิเทศภายในโรงเรียน และด้านกิจกรรม และเทคนิคการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มีปัญหามากที่สุด มีปัญหา มีปัญหาปานกลาง

มีปัญหาน้อย มีปัญหาน้อยที่สุด

4. การเก็บรวบรวมเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามส่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศภายในโรงเรียน ครูผู้สอน โดยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามผ่านทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 พร้อมทั้งขอรับคืนผ่านเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามปัญหาในการนิเทศภายในโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. การพัฒนา จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การนิเทศภายในสถานศึกษา ด้วยกระบวนการสนทนากลุ่ม จากผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการศึกษา จำนวน 7 คน และนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เพื่อให้ได้เป็นยุทธศาสตร์การนิเทศภายในสถานศึกษา

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน สรุปผลได้ดังนี้

1. ด้านการจัดองค์กรนิเทศภายในโรงเรียน ปัญหาในด้านการจัดองค์กรนิเทศ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.71 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ปัญหาด้านบุคลากรที่จะแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียนมีปัญหามากกว่าด้านอื่น โดยมีค่าเฉลี่ย 3.17 ปัญหารองลงมาได้แก่ การจัดโครงสร้างหลัก โดยผู้บริหารรับผิดชอบทุกอย่างและมีอำนาจสูงสุดในการนิเทศ มีค่าเฉลี่ย 2.97 และในระดับปัญหาน้อยพบ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดผู้ทีนิเทศภายในโรงเรียนโดยกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีค่าเฉลี่ย 2.32 ซึ่งมีปัญหา น้อยที่สุด และ รองลงมาได้แก่ ด้านบุคลากรที่ได้รับการแต่งตั้งต้องกำหนดจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีค่าเฉลี่ย 2.41

2. ด้านกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.81 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ปัญหาด้านความรับผิดชอบการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศของคณะกรรมการนิเทศภายใน

มีปัญหามากกว่าด้านอื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.14 ปัญหา รองลงมา ได้แก่ ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือและสื่อการเรียนการสอนของคณะครู มีค่าเฉลี่ย 3.14 ส่วนในระดับปัญหาน้อยที่สุด พบ 2 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านอัตราการเข้าชั้น มีค่าเฉลี่ย 2.21 และปัญหาด้านภาวะโภชนาการตามเกณฑ์มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ย 2.40

3. ด้านงานนิเทศภายในโรงเรียน งานนิเทศภายในโรงเรียนภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.73 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านขอขอบเขตงานนิเทศภายในโรงเรียนด้านงานพัฒนาวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.12 รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดศูนย์โสตทัศนูปกรณ์ มีค่าเฉลี่ย 3.07 และในระดับปัญหาน้อย พบ 2 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านสนับสนุนวิชาการด้านงานติดต่อสื่อสารกับชุมชน มีปัญหาน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 2.42 และปัญหาด้านงานธุรการในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.44

4. ด้านกิจกรรมและเทคนิคการนิเทศภายในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปัญหาปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.69 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ 3.36 ปัญหา รองลงมา ได้แก่ ด้านการเขียนบทความทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ย 2.86 และในระดับปัญหาน้อย พบ 4 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านการตรวจเอกสารประจำชั้น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ 2.39 รองลงมา ได้แก่ ปัญหาด้านการตรวจผลงานนักเรียน และปัญหาด้านการเยี่ยมชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ย 2.40 และ ปัญหาด้านการประชุม สนทนาทางวิชาการ มีค่าเฉลี่ย 2.49

การสร้างยุทธศาสตร์การนิเทศภายในสถานศึกษา โดยการสังเคราะห์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ 7 คน โดยผ่านกระบวนการสนทนากลุ่ม ได้ประเด็นปัญหา 4 ข้อ คือ ด้านจำนวนบุคลากรที่จะแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียน ด้านความรับผิดชอบการสร้างสื่อและเครื่องมือในการนิเทศ ของคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านขอขอบเขตของงานนิเทศภายในโรงเรียน งานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นไปตามหลักการบริหาร PDCA ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ การพัฒนา โดยมีแนวทางการพัฒนาดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ความพอเพียงด้านบุคลากร

1.1 การวางแผน ศึกษาความต้องการด้านบุคลากรในการนิเทศ ในโรงเรียน

1.2 การปฏิบัติ กำหนดขนาดของโรงเรียน โดยยึดหลัก ขนาดของโรงเรียน ระดับชั้น
ที่เปิดสอน ความพร้อมของผู้ที่ทำการนิเทศ ประชุมปฏิบัติงานการนิเทศภายในโรงเรียน

1.3 การตรวจสอบ การประเมินผล

1.4 การปรับปรุง ปรับปรุงพัฒนา บุคลากรที่มีอยู่อย่างมีคุณภาพเหมาะสมกับความต้องการ

2. ยุทธศาสตร์การสร้างสื่อ และเครื่องมือในการนิเทศ

2.1 การวางแผน ศึกษาปัญหาความต้องการในด้านที่ต้องการให้นิเทศ วางแผน
กำหนดทางเลือก

2.2 การปฏิบัติ จัดหาเอกสารตำรา คู่มือที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน จัดสร้าง
เครื่องมือนิเทศ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ที่ได้รับการนิเทศมีส่วนร่วมในการสร้าง และจัด
ทำโครงการนิเทศภายในสถานศึกษาในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

2.3 การตรวจสอบ นำสื่อที่จัดสร้างไปทดลองใช้ ประเมินผลการใช้

2.4 การปรับปรุง นำผลการประเมินผลการใช้สื่อปรับปรุงพัฒนา

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นในสถานศึกษา

3.1 การวางแผน ศึกษาเอกสารวิชาด้านหลักสูตร และความต้องการของท้องถิ่น และ
ผู้เรียน

3.2 การปฏิบัติ ประชุมปฏิบัติการเรื่องการพัฒนาหลักสูตร และจัดทำหลักสูตร โดย
ศึกษาความต้องการจากชุมชน มีแผนการจัดการเรียนรู้โดยนำหลักสูตรท้องถิ่นเข้ามามีบทบาท
ปรับกิจกรรมและรายละเอียดของเนื้อหา

3.3 การตรวจสอบ ประเมินผลจากการทดลองใช้หลักสูตร

3.4 การปรับปรุง นำผลการประเมินผลจากหลักสูตรท้องถิ่น เพื่อปรับปรุงพัฒนา

4. ยุทธศาสตร์การทำวิจัยในชั้นเรียน

4.1 การวางแผน ศึกษาปัญหาความต้องการ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัย
อย่างชัดเจน จัดการอบรมให้ความรู้ ศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในด้านการวิจัยในชั้น
เรียน

4.2 การปฏิบัติ ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนโดยการเริ่มทำวิจัยอย่างง่ายก่อน

4.3 การตรวจสอบ ประเมินผลจากรายงานการวิจัย รายละเอียด รูปแบบ วิธีการทำ
วิจัยในชั้นเรียน

4.4 การปรับปรุง นำผลการประเมินผลที่ได้ปรับปรุง พัฒนา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องยุทธศาสตร์การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 มีประเด็นที่ได้นำมาอภิปราย ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 จากการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน พบปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้

1.1 ด้านการจัดองค์การนิเทศภายในโรงเรียน เรื่อง จำนวนบุคลากรที่จะแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่จัดเป็นอันดับแรก แสดงว่าจำนวนบุคลากรมีผลในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (อ้างถึงใน วชิรา วงษ์เที่ยง . 2539) ที่กล่าวว่า จำนวนบุคลากรที่จะแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศนั้นสมควรที่จะต้องมีบุคคลที่รับผิดชอบการนิเทศในแต่ละระดับการศึกษา ทั้งระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ไม่ควรที่จะรวมการนิเทศในระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา โดยให้บุคคลรับผิดชอบเพียงคนเดียว เพราะโดยเนื้อหาและธรรมชาติของวิชามีความแตกต่างกัน ส่วนจำนวนบุคลากรในโรงเรียนที่มีขนาดกลางอาจมีจำนวนเท่ากับโรงเรียนขนาดใหญ่ก็สามารถดำเนินการได้ หากมีความพร้อมเพียงพอ และงานวิจัยของ นิวัตร นาคะเวช (อ้างถึงใน สมานจิต พงษ์สนาม . 2542) พบว่าปัญหาในการจัดการนิเทศนั้นคือจำนวนบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจ และขาดความเชี่ยวชาญ ถ้าครูไม่เชื่อถือยอมรับขาดความศรัทธา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล เทียมเวช (2533) ที่กล่าวว่าจำนวนบุคลากรนั้นมีความสำคัญต่อการการนิเทศ แต่ปัญหาในการดำเนินงานได้แก่ จำนวนบุคลากรที่มีอยู่นั้นขาดความรู้ และทักษะในการวางแผน ขาดความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ขาดการวางแผนจำนวนบุคลากรที่จะทำการนิเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริปราณี วาสุเทพรังสรรค์ (2532) ที่พบว่าการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนภายในโรงเรียนมีปัญหาด้านบุคลากรเป็นอันดับหนึ่ง ขาดครูที่มีทักษะและความสามารถที่จะช่วยทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียน และงานวิจัยของ มานพ รอดบุญธรรม (2537) ปัญหาด้านการดำเนินการนิเทศบุคลากรที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศนั้นยังขาดผู้ที่มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน

1.2 ด้านกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน เรื่อง ความรับผิดชอบการสร้างสื่อและเครื่องมือการนิเทศ ของคณะกรรมการนิเทศภายใน มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่จัดเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาติ ศรีสุวรรณ (2528) ที่พบว่าปัญหาในด้านงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์นั้น เนื่องจากงบประมาณเป็นปัญหาสำคัญและจำเป็นในด้าน

การสร้างสื่อและเครื่องมือ ตลอดจนใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อบริการให้ความรู้แก่ครูในโรงเรียน แต่โรงเรียนขาดงบประมาณสนับสนุนจึงทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ ในการจัดการนิเทศภายในโรงเรียน และการจัดทำเพื่อพัฒนาซึ่งได้กำหนดกิจกรรมนิเทศที่เหมาะสมกับจุดพัฒนาของครูกลุ่มเป้าหมายที่จะนิเทศและบรรยากาศในโรงเรียน คณะกรรมการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนประชุมชี้แจงจัดทำเอกสารการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับชาติ มณีศรี (2538) กล่าวว่า การปฏิบัติกรนิเทศเป็นขั้นตอนทำตามโครงการนิเทศที่กำหนดโดยคำนึงถึงหลักการนิเทศ เทคนิค ทักษะ สื่อและเครื่องมือนิเทศ การเตรียมความพร้อมสร้างความเข้าใจ รวมทั้งการเสริมแรงให้กำลังใจ ช่วยเหลือสนับสนุน จากผู้บริหาร หรือผู้นิเทศงานวิจัยของเปรมกมล ศิริธรรมมา (2535) ปัญหาส่วนใหญ่พบว่าการนิเทศควบคุมไม่ต่อเนื่อง ขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน และขาดการประเมินอย่างต่อเนื่อง

1.3 ด้านงานนิเทศภายในโรงเรียน เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่จัดเป็นอันดับแรก หลักสูตรนั้นก็เป็สิ่งที่สำคัญที่สถานศึกษาต้องคำนึงถึง สงัด อุทรานัน (2532) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตรนั้นควรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้กับท้องถิ่นนั้นๆ ควรมีการปรับปรุงแก้ไขตรงจุด จึงจะทำให้หลักสูตรเหมาะสมและก่อให้เกิดประโยชน์แก่การศึกษาในสังคมส่วนรวมและสังคมท้องถิ่นมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทนา เต่าทอง (2542) พบว่า การพัฒนาหลักสูตรนั้นโรงเรียนควรใช้การปรับกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นการพัฒนาหลักสูตร ก่อนที่จะเริ่มดำเนินการได้ให้ครูศึกษาค้นคว้าการพัฒนาหลักสูตรจากเอกสาร ตำรา คู่มือต่างๆ โดยครูผู้รับผิดชอบการนิเทศภายในโรงเรียนเป็นผู้รวบรวมเอกสาร ตำรา เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร โดยจัดให้มีการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของนักเรียน ไม่ใช่จัดทำหลักสูตรแบบไม่ศึกษารายละเอียด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ที่กล่าวว่า การสำรวจข้อมูลต่างๆ เช่น การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี การประกอบอาชีพ ความคาดหวังของชุมชน ข้อมูลต่างๆเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตร โดยการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนสามารถทำได้ทุกกลุ่มประสบการณ์ โดยไม่ทำให้จุดประสงค์ เนื้อหา และคาบเวลาเปลี่ยนแปลงไปจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแม่บทได้ ซึ่งสอดคล้องกับ วชิรา วงษ์เที่ยง (2539) ได้ทำการวิจัยพบว่า การที่จะนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพ

สูงสุด คือการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น และส่งเสริมให้ครูมีทักษะในการพัฒนาหลักสูตรอย่างแท้จริง เพื่อจะสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างถูกต้องเหมาะสม และส่งผลให้นักเรียนที่คุณภาพทุกด้านตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ ไฉน ยั่งละออ (2540) พบว่า การพัฒนาหลักสูตร ควรใช้การปรับกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการ

1.4 ด้านกิจกรรมและเทคนิคการนิเทศภายในโรงเรียน เรื่อง การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่จัดเป็นอันดับแรก สำหรับปัญหาในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พบว่า โรงเรียนขาดบุคลากรผู้มีความรู้ ประสบการณ์ในการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2530) พบว่า ผู้ทำวิจัยจะขาดประสบการณ์ และขาดความถนัดในการทำวิจัย ซึ่งการทำวิจัยในชั้นเรียนส่วนใหญ่มีการนำผลการวิจัยในชั้นเรียนไปใช้ โดยนำไปใช้ในการแก้ปัญหาที่ทำวิจัยโดยตรง และผลการวิจัยสามารถแก้ปัญหาได้ในระดับพอใช้ ทั้งนี้การที่ครูนำผลการวิจัยไปใช้และใช้ในการแก้ปัญหาได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ โอภาส ศรีปัญญา (2539) ได้กล่าวว่า การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน และในการทำวิจัยในชั้นเรียนทุกครั้งคงมีสาเหตุมาจากปัญหาด้านต่างๆ เกิดขึ้นในชั้นเรียน ฉะนั้นในการทำวิจัยครูจึงมีจุดมุ่งหมายที่จะแก้ปัญหานั้นๆ เมื่อได้ผลการวิจัยจึงนำผลการวิจัยมาแก้ปัญหาที่ทำวิจัยโดยตรง แต่เนื่องจากครูยังขาดประสบการณ์และการฝึกทักษะในการดำเนินการวิจัยอยู่มาก จึงทำให้ไม่มีความมั่นใจในการดำเนินการวิจัยและการใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล จึงอาจทำให้ผลการวิจัยไม่สามารถแก้ปัญหาได้ดี จากงานวิจัยของ นันทนา เต่าทอง (2542) ได้กล่าวว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการวิจัยควรให้ความสนใจและสนับสนุนให้ความช่วยเหลือแก่ครูผู้ทำวิจัย เพื่อครูผู้ทำวิจัยจะได้นำผลการวิจัยจะได้นำผลการวิจัยไปแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนให้อยู่ในระดับดี เพื่อให้คุ้มกับเวลา งบประมาณ และเป็นแรงจูงใจให้ครูทำวิจัยต่อไป โกวิท ประวาลพุกษ์ (2532) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับการทำวิจัยไว้ว่า ในการทำวิจัยควรคำนึงถึงการนำผลที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ให้มาก แนวทางการส่งเสริมการวิจัยควรเน้นการวิจัยที่สอดแทรกอยู่ในการปฏิบัติงานเป็นประจำ เพื่อจะนำผลไปปรับปรุงการสอน

2. ยุทธศาสตร์การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 จากการวิจัยพบว่า ปัญหาในการนิเทศภายในสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ที่ศึกษา ได้แก่ ด้านการจัดองค์กรนิเทศภายในโรงเรียน ด้านกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน ด้านงานนิเทศภายในโรงเรียน ด้านกิจกรรม และเทคนิคการนิเทศภายในโรงเรียน

พบปัญหา ใน 4 ด้าน คือ จำนวนบุคลากรที่จะแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศภายในโรงเรียน ความรับผิดชอบการสร้างสื่อ และเครื่องมือในการนิเทศของคณะกรรมการนิเทศภายใน การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งมีแนวทางในการพัฒนาให้เป็นที่มาตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ คือ การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ การปรับปรุง ซึ่งสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบนิเทศภายใน ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534) ที่ดำเนินการโดย ใช้วงจร PDCA โดยมีวางแผนประเมินความจำเป็นในการพัฒนา วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อย เพื่อกำหนดจุดที่จะพัฒนาและหาแนวทางเลือกเพื่อพัฒนา การลงมือปฏิบัติ การติดตามประเมินผล และปรับปรุง

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ในครั้งนี้ มีประเด็นที่จะนำมาประกอบในการพิจารณาการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ปัญหาด้านจำนวนบุคลากรที่จะแต่งตั้งให้เป็นผู้นิเทศ มีปัญหามากที่สุด สถานศึกษาควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากบุคลากรที่จะทำหน้าที่นิเทศนั้นมีความสำคัญมาก ควรจัดให้เหมาะสมกับความต้องการ และผู้ที่จะทำการนิเทศควรเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และเพียงพอกับขนาดของโรงเรียน
2. โรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการสร้างเครื่องมือในการนิเทศของคณะกรรมการนิเทศควรสร้างเครื่องมือนิเทศโดยมีการศึกษาจากเอกสาร ทางวิชาการ และจากสภาพจริงที่ปรากฏ โดยผู้บริหารมีส่วนอย่างมากในการกระตุ้นการสร้างเครื่องมือในการนิเทศของคณะกรรมการนิเทศ
3. งานนิเทศภายในโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ โดยผู้บริหาร และสถานศึกษาควรจะให้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง เข้ามามีบทบาท ส่วนร่วมในทุกขั้นตอนอย่างแท้จริง ตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบและการปรับปรุงพัฒนา เพื่อให้หลักสูตรที่ได้เป็นไปตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง
4. ปัญหาด้านการวิจัย ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมอย่างจริงจังเพื่อช่วยให้ครูมีความรู้ทางด้านงานวิจัยอย่างแท้จริง เนื่องจากผลการทำวิจัยสามารถนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาปรับปรุง

แก้ไขทางการเรียนการสอนได้ ซึ่งครูผู้สอนขาดความชำนาญ ความรู้ และประสบการณ์ในการทำวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์ การนิเทศภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2 ในครั้งนี้เห็นว่า ในครั้งต่อไปน่าจะมีการวิจัยเรื่องต่อไปนี้

1. การศึกษาการจัดกิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2
2. ควรศึกษาในรายละเอียดของกิจกรรมการนิเทศในสักซึ่งในแต่ละกิจกรรม จะก่อให้เกิดผลในเชิงนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
3. ควรศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2